

SAOPŠTENJE 179 /2024

Datum objave:
 27.12.2024.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar – Novembar 2024.

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar-novembar 2024. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 4 262,2 miliona eura, što ukazuje na rast od 3,7% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 546,7 miliona eura, a **uvoz** 3 715,5 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 11,4%, a uvoz veći za 6,4%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 14,7% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 17,7%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)** u iznosu od 129,3 miliona eura (koje čine: Električna energija – 91,8 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 896,9 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 340,6 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (162,1 mil. eura), Bosna i Hercegovina (36,0 mil. eura) i Švajcarska (31,0 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (641,1 mil. eura), Kina (439,0 mil. eura) i Njemačka (368,8 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

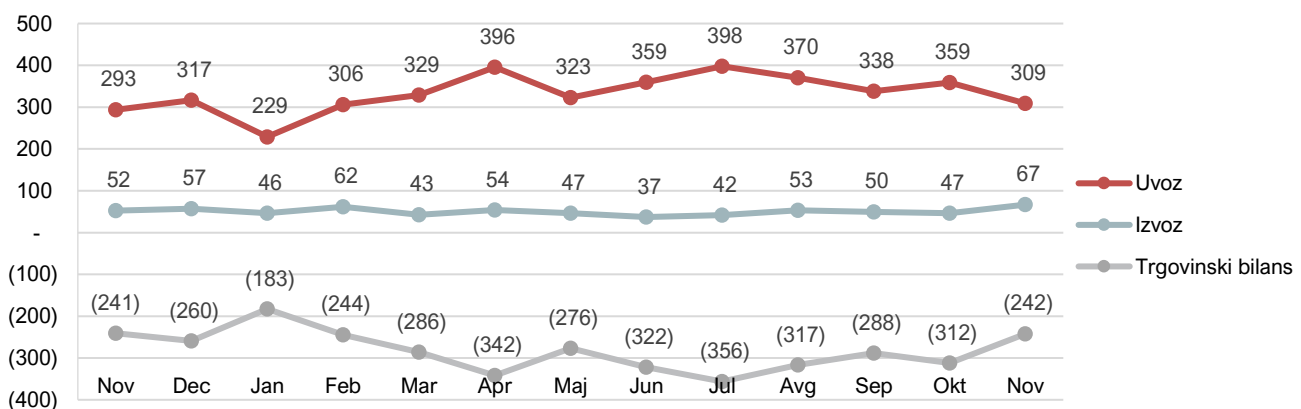

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2023				
Januar	214 745	87 742	302 487	-127 003
Februar	261 419	70 845	332 264	-190 574
Mart	350 051	60 423	410 474	-289 629
April	298 165	58 395	356 560	-239 769
Maj	327 770	46 572	374 341	-281 198
Jun	373 096	57 322	430 418	-315 773
Jul	340 612	43 341	383 953	-297 271
Avgust	354 063	50 424	404 487	-303 639
Septembar	349 160	41 737	390 897	-307 424
Oktober	330 849	47 757	378 606	-283 091
Novembar	293 385	52 484	345 868	-240 901
Decembar	316 811	57 289	374 100	-259 522
2024				
Januar	228 985	46 241	275 227	-182 744
Februar	306 140	61 728	367 868	-244 412
Mart	328 774	42 826	371 600	-285 947
April	395 608	54 063	449 672	-341 545
Maj	323 196	46 702	369 898	-276 494
Jun	359 406	37 193	396 599	-322 212
Jul	397 807	41 512	439 319	-356 295
Avgust	370 052	53 257	423 308	-316 795
Septembar	337 798	49 590	387 388	-288 208
Oktober	358 842	46 708	405 550	-312 134
Novembar	308 868	66 878	375 746	-241 989

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Nov 2023		Jan-Nov 2024		Jan-Nov 2023		Jan-Nov 2024		Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2024
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	3 493 314	100,0	3 715 474	100,0	617 043	100,0	546 700	-2 876 271	-3 168 775
Evropa	80,2	2 801 861	80,2	2 979 440	91,5	564 782	91,5	499 984	-2 237 079	-2 479 455
EU-27	45,6	1 593 819	45,4	1 685 112	36,3	224 218	30,6	167 084	-1 369 601	-1 518 028
CEFTA ²	26,0	909 686	26,6	986 703	48,0	296 219	47,7	260 536	-613 467	-726 167
Afrika	0,3	10 741	0,4	14 060	0,4	2 203	0,5	2 511	-8 538	-11 549
Azija	16,6	579 714	16,8	625 022	6,6	40 603	7,1	38 699	-539 111	-586 323
Amerika	2,8	98 986	2,6	95 494	1,5	9 185	1,0	5 269	-89 801	-90 226
Okeanija	0,1	2 012	0,0	1 458	0,0	270	0,0	236	-1 742	-1 222
SAD	1,3	44 013	1,3	46 892	1,4	8 600	0,8	4 473	-35 412	-42 419
Kina	11,1	387 964	11,8	439 003	0,4	2 289	3,9	21 411	-385 676	-417 592
Rusija	0,2	6 470	0,3	10 221	0,0	138	0,1	500	-6 332	-9 722
Švajcarska	1,9	66 423	1,7	64 358	3,7	23 100	5,7	31 001	-43 324	-33 357
Japan	0,8	26 908	0,8	31 430	0,0	95	0,0	173	-26 813	-31 257
Turska	5,1	179 675	4,5	167 184	1,4	8 697	2,0	10 932	-170 978	-156 253
Brazil	0,6	20 291	0,6	21 160	0,0	5	0,0	37	-20 286	-21 124
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,9	32 439	0,9	32 105	0,1	840	0,2	822	-31 599	-31 283

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2024	Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2024	Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2024
SVIJET	3 493 314	3 715 474	617 043	546 700	-2 876 271	-3 168 775
EU-27⁴	1 593 819	1 685 112	224 218	167 084	-1 369 601	-1 518 028
Austrija	41 149	43 556	7 779	7 986	-33 370	-35 571
Belgija	19 306	20 162	925	1 347	-18 380	-18 815
Bugarska	21 105	19 804	1 143	1 065	-19 962	-18 739
Češka	41 391	44 027	27 498	13 346	-13 893	-30 682
Danska	15 669	16 755	5 002	7 825	-10 667	-8 930
Estonija	1 720	2 069	8	100	-1 712	-1 969
Finska	5 874	3 776	14	23	-5 860	-3 752
Francuska	82 284	96 624	1 195	3 603	-81 088	-93 021
Grčka	226 461	222 938	2 217	6 056	-224 245	-216 882
Holandija	58 968	70 381	2 334	1 651	-56 634	-68 730
Irska	8 724	10 663	5	189	-8 719	-10 474
Italija	215 941	223 698	16 179	17 605	-199 762	-206 093
Kipar	686	640	590	246	-96	-394
Letonija	2 804	2 297	1 512	6 222	-1 292	3 925
Litvanija	4 296	3 974	6 811	980	2 515	-2 994
Luksemburg	996	1 074	25 786	15 193	24 791	14 119
Mađarska	29 149	27 348	7 961	1 895	-21 188	-25 453
Malta	45	39	438	392	393	353
Njemačka	332 996	368 848	19 561	14 942	-313 435	-353 906
Poljska	68 538	72 719	12 085	21 971	-56 453	-50 748
Portugalija	6 651	6 310	151	24	-6 500	-6 286
Hrvatska	207 465	214 801	6 031	6 550	-201 434	-208 251
Rumunija	37 117	33 772	904	1 016	-36 213	-32 756
Slovačka	11 708	12 718	108	55	-11 600	-12 663
Slovenija	54 090	60 076	70 001	30 002	15 911	-30 074
Španija	69 527	67 995	5 685	4 334	-63 842	-63 661
Švedska	29 159	38 048	2 294	2 467	-26 866	-35 581
CEFTA	909 686	986 703	296 219	260 536	-613 467	-726 167
Albanija	68 346	75 309	19 625	24 639	-48 721	-50 670
Bosna i Hercegovina	170 257	197 306	71 524	36 031	-98 733	-161 275
Moldavija	582	1 721	33	106	-549	-1 615
Sjeverna Makedonija	34 271	37 958	10 535	11 086	-23 735	-26 872
Srbija	607 813	641 092	170 963	162 123	-436 850	-478 969
Kosovo	28 417	33 317	23 537	26 551	-4 879	-6 765
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	989 809	1 043 659	96 606	119 079	-893 203	-924 579

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2024	Jan-Nov 2024 Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2024	Jan-Nov 2024 Jan-Nov 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	3 493 314	3 715 474	106,4	617 043	546 700	88,6
0 Hrana i žive životinje	681 152	704 431	103,4	41 568	48 195	115,9
00 Žive životinje	43 597	42 379	97,2	123	81	65,8
01 Meso i prerada mesa	154 482	163 321	105,7	26 401	33 305	126,1
02 Mliječni proizvodi i jaja	79 546	86 417	108,6	264	437	165,9
03 Ribe i prerađevine od ribe	29 868	30 436	101,9	108	11	9,8
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	96 279	93 535	97,2	728	838	115,2
05 Povrće i voće	103 524	109 014	105,3	7 835	7 890	100,7
06 Šećer proizvodi od šećera i med	17 209	17 732	103,0	590	419	71,1
07 Kafa čaj kakao i začini	53 735	56 325	104,8	3 666	3 349	91,3
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	29 773	28 690	96,4	1 390	1 417	101,9
09 Razni proizvodi za ishranu	73 140	76 582	104,7	462	448	96,9
1 Piće i duvan	140 015	150 023	107,1	35 204	38 905	110,5
11 Pića	107 899	113 365	105,1	35 204	38 877	110,4
12 Duvan i proizvodi od duvana	32 116	36 658	114,1	0	28	0,0
2 Sirove materije sem goriva	30 515	30 400	99,6	77 778	94 957	122,1
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 935	1 191	61,5
22 Uljano sjeme i plodovi	1 951	1 801	92,3	32	31	98,3
23 Sirovi kaučuk	263	243	92,6	1	1	100,0
24 Pluta i drvo	7 514	7 554	100,5	40 656	33 613	82,7
25 Celuloza i otpaci od hartije	37	13	34,2	1 066	1 312	123,1
26 Tekstilana vlakna i otpaci	1 170	1 036	88,6	392	547	139,7
27 Sirova đubriva i minerali	5 966	6 602	110,7	2 316	1 147	49,5
28 Mineralne rude i otpaci metala	2 084	1 285	61,7	30 819	56 248	182,5
29 Životinjske i biljne sirove materije	11 531	11 866	102,9	562	866	154,1
3 Mineralna goriva i maziva	364 983	396 449	108,6	228 670	129 278	56,5
32 Kameni ugajl koks i briketi	882	862	97,8	10 498	9 463	90,1
33 Nafta i naftni derivati	297 563	303 458	102,0	24 684	28 064	113,7
34 Gas prirodni i industrijski	9 442	8 589	91,0	0	0	0,0
35 Električna energija	57 096	83 540	146,3	193 488	91 751	47,4
4 Životinjska i biljna ulja i masti	16 337	18 648	114,1	2 163	2 239	103,5
41 Životinjska ulja i masti	1 441	1 005	69,8	1 313	1 422	108,3
42 Čvrste biljne masti i ulja	14 786	17 472	118,2	342	259	75,8
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	111	171	154,2	509	558	109,7
5 Hemijski proizvodi	388 532	423 888	109,1	47 232	52 701	111,6
51 Organski hemijski proizvodi	5 155	4 814	93,4	105	75	71,1
52 Neorganski hemijski proizvodi	5 260	4 934	93,8	4 167	7 218	173,2
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	37 646	40 447	107,4	64	86	132,9
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	175 579	194 254	110,6	37 643	34 301	91,1
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	76 525	88 094	115,1	984	1 610	163,7
56 Đubriva (osim sirovih)	4 026	3 553	88,3	5	5	100,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	5 462	4 919	90,1	169	334	197,3
58 Plastične mase u ostalim oblicima	39 785	40 354	101,4	811	802	98,9
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	39 095	42 518	108,8	3 283	8 269	251,9

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2024	Jan-Nov 2024 Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2024	Jan-Nov 2024 Jan-Nov 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	575 322	576 831	100,3	93 218	56 183	60,3
61 Koža proizvodi od kože i krzna	327	388	118,6	59	87	147,1
62 Proizvodi od kaučuka	29 881	29 564	98,9	191	39	20,2
63 Proizvodi od plute i drveta	42 802	40 353	94,3	5 370	4 840	90,1
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	52 384	51 972	99,2	477	298	62,5
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	28 889	26 122	90,4	544	345	63,3
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	149 216	153 966	103,2	5 447	4 938	90,7
67 Gvožđe i čelik	66 208	76 443	115,5	2 281	713	31,2
68 Obojeni metali	69 793	53 932	77,3	69 180	35 092	50,7
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	135 821	144 091	106,1	9 669	9 832	101,7
7 Mašine i transportni uređaji	803 028	896 870	111,7	59 643	87 655	147,0
71 Pogonske mašine i uređaji	13 138	26 202	199,4	1 112	2 661	239,2
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	62 585	71 448	114,2	8 094	5 717	70,6
73 Mašine za obradu metala	4 048	3 415	84,4	437	398	91,1
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	131 075	130 359	99,5	13 537	10 540	77,9
75 Kancelarijske mašine i za AOP	37 827	44 475	117,6	450	594	132,0
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	93 460	101 774	108,9	4 029	3 023	75,0
77 Električne mašine aparati i uređaji	140 863	160 752	114,1	6 215	6 702	107,8
78 Drumska vozila	296 670	340 572	114,8	13 385	13 099	97,9
79 Ostala transportna sredstva i opreme	23 361	17 872	76,5	12 384	44 921	300 ¹
8 Razni gotovi proizvodi	487 742	511 377	104,8	25 367	32 386	127,7
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	26 658	26 425	99,1	454	560	123,3
82 Namještaj i djelovi	88 235	89 699	101,7	2 037	2 409	118,3
83 Predmeti za putovanja	16 939	15 075	89,0	122	724	300 ¹
84 Odjeća	115 575	126 035	109,1	4 825	9 298	192,7
85 Obuća	50 071	50 217	100,3	678	1 286	189,7
87 Naučni i kontrolni instrumenti	28 771	42 458	147,6	3 217	2 572	80,0
88 Fotoaparati časovnici	15 894	17 355	109,2	333	267	80,2
89 Razni gotovi proizvodi	145 599	144 112	99,0	13 701	15 268	111,4
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	5 687	6 557	115,3	6 200	4 200	67,7

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2024	Jan-Nov 2024 Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2023	Jan-Nov 2024	Jan-Nov 2024 Jan-Nov 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	3 493 314	3 715 474	106,4	617 043	546 700	88,6
I Žive životinje i životinjski proizvodi	263 724	274 123	103,9	22 627	28 339	125,2
II Povrće	137 600	138 379	100,6	8 782	9 271	105,6
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	18 988	21 204	111,7	855	817	95,6
IV Pripremljena hrana pića duvan	436 882	456 424	104,5	47 264	51 810	109,6
V Mineralni proizvodi	417 080	455 600	109,2	250 291	170 392	68,1
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	341 744	378 626	110,8	46 364	51 661	111,4
VII Plastika guma i proizvodi od gume	126 107	130 133	103,2	4 871	4 670	95,9
VIII Sirove kože koža i krzno	20 289	17 638	86,9	2 191	2 165	98,8
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	50 812	48 332	95,1	46 027	38 476	83,6
X Materijali i proizvodi papirne industrije	58 133	53 828	92,6	5 727	5 449	95,2
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	137 550	145 780	106,0	5 657	9 999	176,8
XII Obuća kape i modni dodaci	55 104	55 526	100,8	731	1 324	181,1
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	106 644	104 722	98,2	5 464	4 979	91,1
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	21 952	17 046	77,7	10 424	8 766	84,1
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	273 883	276 528	101,0	92 457	61 760	66,8
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	477 729	530 444	111,0	33 924	29 472	86,9
XVII Vozila i prateća transportna oprema	325 992	368 615	113,1	25 945	58 371	225,0
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	53 307	68 664	128,8	3 714	2 972	80,0
XIX Oružje i municija	2 380	7 014	294,7	690	2 306	300 ¹
XX Razni proizvodi	167 277	166 270	99,4	2 952	3 659	123,9
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	136	580	300 ¹	86	42	48,7

1 Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN;
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT.

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“, vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009;
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010;
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz;
- Pasivno oplemenjivanje;
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet;
- Aktivno oplemenjivanje;
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava-sektor, dvije cifre-odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre– podgrupu a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)